

УДК 341.9.01

І. Є. Покора

аспірантка

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова,
кафедра цивільно-правових дисциплін
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНИХ «МОРСЬКИХ» КОНВЕНЦІЙ У ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

У статті аналізуються проблемні питання, які постають при імплементації норм міжнародних морських конвенцій у внутрішньодержавне право країн-учасниць, зазначено методи імплементації конвенцій та особливості їх застосування. Приділяється увага питанням, які виникають під час тлумачення міжнародних конвенцій.

Ключові слова: імплементація міжнародних конвенцій, міжнародно-договірна уніфікація, моністичний та дуалістичний методи імплементації, ін-терпретація (тлумачення) міжнародних конвенцій.

Постановка проблеми. Одним із основних джерел морського права, враховуючи міжнародний характер відносин, що входять до сфери його регулювання, є міжнародний договір, зміст якого традиційно складають норми публічного права. Оскільки сфера торговельного мореплавства займає важливе місце в системі цих відносин, слід зауважити, що поряд із засобами публічного права ця галузь мореплавства значною мірою регулюється засобами приватного права, такими як: норми національного цивільного права, національні та міжнародні звичаї торговельного обороту, уніфіковані норми міжнародних конвенцій і т. д. Слід підкреслити у цьому зв'язку, що протягом минулого та на початку нинішнього століття саме уніфіковані матеріальні норми в формі міжнародних «морських» конвенцій визнаються міжнародним морським співтовариством як найбільш ефективний регулятор зазначених відносин, спрямований на досягнення правової стабільності, передбачуваності та балансу інтересів усіх зацікавлених учасників відповідних правовідносин.

Проте виявляється, що уніфікація норм міжнародного приватного права загалом та міжнародного приватного морського права зокрема за допомогою міжнародних конвенцій супроводжується низкою питань, які не завжди вирішуються однозначно. Міжнародні конвенції, спрямовані на уніфікацію права, мають ефект, який повинен вимірюватись в світлі як міжнародного права, так і внутрішньонаціонального права держав-учасниць.

Питання приведення в дію міжнародних договорів їхніми учасниками значною мірою належать до області співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права, оскільки під час здійснення цього процесу в

своїй внутрішній сфері держава зв'язана зобов'язаннями за міжнародним договором [1, с. 225].

Враховуючи, що конвенції функціонують фактично на цих двох рівнях, питання набрання нормами міжнародної конвенції законної сили, а також застосування її норм суб'єктами правових відносин всередині конкретної держави, є, безперечно, актуальним.

Оскільки в умовах все більшої інтеграції та взаємозв'язку держав міжнародні конвенції, що регулюють приватноправові відносини, мають суттєве значення, питання та проблеми, які виникають під час імплементації цих конвенцій у внутрішньодержавне право країн-учасниць, представляють великий інтерес та потребують подальшого вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане розв'язання даної проблеми. Питанням, які пов'язані з імплементацією норм міжнародних конвенцій, зокрема, у сфері міжнародного приватного права, у внутрішнє законодавство держав приділяли увагу такі вітчизняні фахівці: М. М. Богуславський [2], Г. Г. Іванов [3], С. М. Лебедев [4], Л. А. Лунц [5], О. Л. Маковський [1, 3] та ін. В закордонній доктрині проблеми включення норм морських конвенцій у внутрішнє законодавство висвітлені більш детально. Так, видатний американський вчений А. Н. Янопулос у своїх працях досліджував питання обов'язкової сили міжнародних морських конвенцій для договірних держав [6, 7], професор П. Мукерджі, в свою чергу, висвітлював проблеми імплементації та тлумачення морських конвенцій [8]. Відомий італійський фахівець з морського права Франческо Берлінжері і грецький професор Антоні Антапассіс також приділяли значну увагу дослідженню порушеного питання, головним чином виділяючи проблеми, що супроводжують імплементацію [9].

Постановка завдання. Основною метою дослідження є виявлення особливостей імплементації норм міжнародних конвенцій в національні законодавства договірних держав, а також з'ясування того, як певні проблемні питання включення в національні законодавства норм міжнародних конвенцій, зокрема, в сфері морського права, знаходять вирішення в окремих юрисдикціях.

Для досягнення поставленої мети є необхідним розв'язання наступних загальних завдань: дослідження проблеми верховенства міжнародного права над національним в аспекті превалювання норм міжнародних конвенцій над нормами внутрішнього законодавства; вивчення та аналіз моністичного та дуалістичного методів імплементації конвенцій, а також особливостей їхнього застосування в окремих країнах; аналіз проблемних питань, які виникають під час інтерпретації (тлумачення) міжнародних конвенцій при їхньому використанні.

Виклад основних положень. Питання застосування міжнародних конвенцій тісно пов'язане з питанням верховенства міжнародного договору, і розглядати його слід, зокрема, з точки зору положень національного права. Відповідно до внутрішньодержавного права це питання вирішується за допомогою або конституційних положень, які визнають у прямиий або непрямий спосіб верховенство міжнародного права, або за допомогою спеціальних

положень міжнародних конвенцій, або норм національного законодавства, які встановлюють перевагу відповідної міжнародної конвенції чи певної категорії міжнародних конвенцій, або положень національного законодавства, які регулюють конкретні категорії юридичних відносин [9, с. 313].

Так, в Конституції Франції 1955 р. (стаття 55), Конституції Нідерландів 1956 р. із змінами, внесеними в 1983 р. (статті 66 і 95 відповідно), Конституції Греції (п. 1 статті 28) прямо і чітко визнається верховенство норм міжнародних конвенцій, у той час, як Конституції Іспанії, Португалії, Німеччини, Італії, Люксембургу, Данії та Ірландії вимагають певної інтерпретації конституційних положень або інших законодавчих актів для визнання верховенства міжнародного права над внутрішньодержавним [9, с. 313]. Наслідком визнання верховенства міжнародного права, особливо, якщо це закріплено конституційним положенням, є те, що в разі конфлікту між національною нормою і положенням міжнародної конвенції, національні правила не будуть застосовуватися. Таким чином, перед судами не стоїть проблема вибору застосовного права у кожному конкретному випадку.

Отже, тільки належним чином укладені і ратифіковані конвенції, спрямовані на досягнення єдності права, створюють міжнародний обов'язок договірних держав надати законної сили правилам, узгодженим в якості норм права, на їхніх територіях. Конкретний зміст цього міжнародного зобов'язання зазвичай залежить від положень самої конвенції [7, с. 375].

Оскільки міжнародні конвенції зазвичай не є обов'язковими для судів та фізичних і юридичних осіб в договірних державах тільки в силу норм міжнародного права, їхній вплив всередині держави-учасниці залежить від особливостей правової системи цієї держави. Зазвичай конституційні положення встановлюють процедури, за допомогою яких конвенції можуть стати частиною права країни. Так, відповідно до деяких конституцій належним чином підписана і ратифікована міжнародна конвенція є частиною права країни. Судова практика та доктрина, однак, як правило, йдуть іншим шляхом, проводячи відмінність між конвенціями, які прямо застосовуються, та конвенціями, які вимагають додаткового законодавчого акта. Перші безпосередньо застосовуються після простої ратифікації, як тільки вони набирають чинності на міжнародному рівні; останні отримують силу закону у сфері внутрішнього права за допомогою законодавства про імплементацію [7, с. 377].

Отже, конвенції, що містять уніфіковані норми права, досить часто включають положення, що стосуються методу, якого повинні дотримуватися договірні держави при наданні законної сили нормам, прийнятим в них.

Методи імплементації міжнародних конвенцій відрізняються від країни до країни, а іноді різні методи використовуються в різних випадках в одній і тій же країні. В деяких країнах договори, якщо вони є договорами прямої дії, мають силу закону внаслідок їхньої ратифікації, і після цього вони автоматично включаються в національну правову систему. Однак у більшості країн, зокрема, у Сполученому Королівстві і в країнах Британської Співдружності, а також у більшості країн континентального пра-

ва певні законодавчі акти щодо імплементації все ж таки вимагаються. Законодавство з імплементації може виражатися в формі оприлюднення або публікації для набрання чинності конвенції, перекладу основних положень конвенції і перекладу для трансформації їх в норми національного законодавства, а також у формі застосування конвенції в рамках більш загального закону [9, с. 308].

Єдині правила можуть бути викладені в додатку, з супутнім зобов'язанням, яким вони будуть введені в дію в прийнятій формі, або може бути передбачено положення щодо їх включення в національні законодавства договірних держав у відповідній формі. Так, Міжнародною конвенцією про арешт суден 1999 року передбачено, що держави можуть висловити свою згоду бути зв'язаними цією конвенцією шляхом підписання без застереження про ратифікацію, прийняття чи затвердження; чи підписання із застереженням про ратифікацію, прийняття чи затвердження з наступною ратифікацією, прийняттям чи затвердженням; або приєднанням (ч. 2 ст. 12). Крім того, це положення може бути зроблене з прив'язкою до обсягу уніфікації та області застосування єдиних правил. Так, наприклад, стаття 10 Міжнародної конвенції про арешт морських суден 1952 року [10] містить застереження про те, що договірні держави можуть залишити за собою право не застосовувати конвенцію до певних вимог. Україна, зокрема, застосовує положення конвенції з таким застереженням: «Україна зберігає за собою право не застосовувати положення цієї Конвенції до військових кораблів та інших державних суден, які експлуатуються з некомерційною метою» [11]. У всіх цих випадках держави-учасниці зобов'язуються виконувати міжнародне зобов'язання відповідно до конвенції. Якщо таке положення відсутнє, належне тлумачення конвенції у світлі міжнародної практики може надати висновки щодо обсягу зобов'язань, взятих на себе договірними державами [7, с. 376].

Правовими наслідками того, що держава стає учасником конвенції, є те, що в процесі її ратифікації, приєднання, прийняття держава стає пов'язаною конвенцією і отже, зобов'язана імплементувати її шляхом включення до національного законодавства [8, с. 27].

У процесі імплементації конвенції належну увагу має бути приділено її інтерпретації, оскільки застосування і дія міжнародних конвенцій у внутрішньому правовому порядку регулюється внутрішнім конституційним законом або інший вищим законом країни.

Згідно з так званою моністичною доктриною міжнародне право (як звичаєве, так і конвенційне) діє в національних судах «як таке» і за допомогою власної сили [7, с. 376]. Міжнародна конвенція може стати частиною внутрішнього законодавства просто як наслідок її ратифікації або приєднання держави до неї: практично ніяких законодавчих заходів не вимагається.

Конституція Сполучених Штатів Америки, наприклад, підтримуючи моністичний підхід, передбачає, що договір, як тільки він буде ратифікований, стає частиною «... вищого закону країни, і всі судді в кожному штаті зобов'язані дотримуватись його, незважаючи на те, що яке-небудь

положення в Конституції або законах будь-якого штату суперечить цьому договору» [12, ст. 6]. У Бельгії, Франції та Нідерландах конвенція, яка була прийнята державою і вступила в силу на міжнародному рівні, також автоматично стає частиною права країни без необхідності будь-яких додаткових заходів по включенню конвенції в норми внутрішньодержавного права або якихось інших законодавчих дій. Однак в деяких країнах конвенція повинна бути оприлюднена шляхом офіційного опублікування. Так, іспанський Цивільний кодекс передбачає, що міжнародний договір не може застосовуватись безпосередньо в межах юрисдикції Іспанії, поки він не стане частиною національного законодавства за допомогою публікації в Офіційному державному бюлетені. Конвенція 1957 року про обмеження відповідальності судновласників, наприклад, була ратифікована Іспанією в червні 1959 року, але офіційно опублікована лише в січні 1971 року, і саме тоді вона набула законної сили в цій країні [8, с. 27–28].

Метод оприлюднення шляхом опублікування, прийнятий в ряді країн континентального права, має перевагу в тому, що положення конвенції включаються в національну правову систему без будь-яких змін у текст, який, принаймні в деяких країнах, стає частиною національної правової системи, викладений оригінальною мовою, що тим самим дозволяє уникнути небезпеки зміни сенсу його положень як наслідку поганого перекладу. З іншого боку, у цього метода є недолік: якщо до існуючої національної правової системи не були внесені необхідні зміни, цей метод або блокує дотримання єдиних правил, або створює труднощі в забезпеченні їхнього дотримання [9, с. 309].

Хоча у більшості юрисдикцій єдині матеріальні норми конвенцій преважують над нормами внутрішнього законодавства і, отже, певною мірою вони регулюють однакові питання, міжнародні норми тягнуть за собою мовчазне скасування норм внутрішньодержавного законодавства або в будь-якому випадку повинні застосовуватися замість норм внутрішньодержавного законодавства. У зв'язку з цим виникають сумніви щодо того, чи замінюють вони певні внутрішні правові норми і в якій мірі. З цією проблемою зіткнулися в Італії після прийняття Конвенції про рятування на морі 1989 року шляхом так званого «порядку виконання».

В цій країні був прийнятий закон, який просто вказує, що Конвенція має повністю виконуватись, і тим самим, коли Конвенція набула чинності для Італії, її норми автоматично стали частиною італійської правової системи. Звичайно, в Італії існували внутрішні правила про рятування. Точніше, існували три окремі набори правил, що регулюють (а) допомогу та порятунок, (б) порятунок затонулих суден та іншого майна і (с) визначення суден, покинутих командою. Очевидно, що положення Конвенції переважають над положеннями італійського внутрішнього права в частині допомоги й порятунку (звичайно, в тих випадках, в яких внутрішньодержавні норми суперечили нормам конвенції). Проте виникло питання, чи переважають положення конвенції над правилами, що регулюють інші два набори правил. Проблема було б вирішено, якщо б в імплементуючому законодавстві було зазначено, чи поширюються єдині правила на порятунок

затонулих суден та іншого майна та на визначення суден, покинутих командою, та якщо поширюються, то в якій мірі [9, с. 309].

Крім того, в таких країнах, як США, Бельгія, Франція і Нідерланди, необхідна певна форма затвердження конвенцій законодавчими органами, принаймні, щодо певних видів договорів. Дуже часто, для того, щоб моністичний метод був ефективним, конвенція повинна бути такою, що прямо застосовується («selfexecuting» — термін, що використовується в США) або «прямої дії або застосування» (поняття, що використовується в Нідерландах).

Питання щодо того, які конвенції є такими, що прямо застосовуються, і як це визначити, теж містить певні складнощі. Відомий американський дослідник Янопулос пише, що відповідь на це питання зазвичай залежить від конституційного тлумачення та наміру договірних держав, а саме, того, чи було умовами міжнародної угоди закріплено, що вона безпосередньо працює щодо приватних відносин, або необхідне прийняття відповідного законодавства [5, с. 377].

У загальних рисах конвенція, яка безпосередньо наділяє правами або накладає зобов'язання на осіб, які належать до держави-учасниці, є такою, що прямо застосовується або є документом прямої дії. У справі *Westmar Marine Services проти Heerema Marine Contractors* американський суд постановив щодо Конвенції про рятування на морі 1910 року, що «договір є таким, що прямо застосовується, він не потребує законодавства про імплементації». Гаазькі правила про коносамент 1924 року також вважаються такими, що прямо застосовуються в США. У будь-якому випадку визначення того, чи є конвенція такою, що прямо застосовується, є питанням судового тлумачення. У США конвенція, яка не є такою, що прямо застосовується, вимагає імплементації за допомогою законодавства [8, с. 28].

Проте необхідно мати на увазі, що не завжди конвенції можуть бути імplementовані за допомогою моністичного методу. Деякі конституції передбачають, що конвенції застосовуються у внутрішніх судах тільки після їх прийняття спеціальним законом чи указом, або навіть після їх вступу в силу як закону відповідно до звичайних законодавчих процедур правотворчості. Більшість конституцій слідує цьому підходу і вимагають здійснення дій у всіх випадках, хоча деякі відмінності й відображаються щодо конкретного методу, за допомогою якого конвенції стають частиною внутрішнього закону. Ратифікація (здійснюється органами виконавчої гілки влади з або без дозволу або згоди законодавчого органу, як це передбачено конституційним законом і звичаєм кожної країни), як і раніше, є необхідною умовою для міжнародної дії конвенції. У свою чергу, міжнародна дія конвенції може відповідно до національного законодавства бути необхідною умовою для застосування конвенції в національних судах [5, с. 377-378].

Таким чином, відповідно до іншої, так званої дуалістичної доктрини, міжнародне право застосовується в національних судах лише в силу конституційного, іншого закону або норм звичаєвого права внутрішньодержавного законодавства. Отже, міжнародне право стає застосовним тільки

після своєї «трансформації» шляхом інкорпорації у внутрішнє право [5, с. 376].

У дуалістичних системах певна участь органів законодавчої влади є необхідною для імплементації міжнародної конвенції після її ратифікації або приєднання до неї. Дуалістична система переважає в основному у Великій Британії та інших країнах Британської Співдружності, зокрема, тих, які дотримуються системи загального права, а також в деяких країнах континентального права, серед яких Італія, Німеччина і скандинавські країни. Так, Лорд Аткін, в одному із своїх виступів висловився відносно англо-канадського закону: «Якщо національна виконавча влада, сучасний уряд вирішує взяти на себе зобов'язання дотримуватись договору, який включає зміну закону, вони повинні нести ризик отримання згоди парламенту на необхідний закон або закони» [8, с. 28].

Таким чином, юридична природа конвенцій, направлених на створення єдиних норм права, є спірною. Відповідно до превалюючої серед учених думки, матеріальні норми таких конвенцій не встановлюють норм міжнародного права. Але навіть якщо б це було так, на основі панівної в міжнародному праві доктрини можна зробити висновок, що конвенції, спрямовані на уніфікацію права, не застосовуються до приватних відносин. Суди і фізичні та юридичні особи зобов'язані дотримуватись тільки національного законодавства, а конвенції стають обов'язковими для них лише остільки, оскільки вони були перетворені в національне законодавство в силу норми внутрішньодержавного права [5, с. 376-377].

Ще одним важливим питанням, яке виникає при фактичній імплементації конвенції, є проблема її використання через неоднакове тлумачення положень конвенції договірними державами. Коли положення конвенції стають частиною національної правової системи, вони, зазвичай, будучи кінцевим результатом важкого компромісу між делегаціями, що належать до різних правових систем, досить часто нелегко вписуються в будь-яку з таких систем і потребують внесення деяких змін в існуючі закони або можуть вимагати додаткового законодавства з імплементації.

Коли фактично положення конвенції перекладаються в терміни національного законодавства, виникає небезпека, що вони інтерпретуються на основі інших (загальних або спеціальних) національних правил, а не на основі конвенції, з якої вони походять, тобто: необхідність їх однакового тлумачення більше не приймається в розрахунок. Це здається реальною загрозою в деяких країнах, де цей тип імплементації відсікає зв'язок між єдиними правилами і конвенцією, з якої вони походять. Така небезпека є незначною в країнах загального права, в яких переважає принцип, відповідно до якого положення міжнародного походження повинні бути інтерпретовані так, як дозволяє їхнє формулювання, для забезпечення виконання державами своїх міжнародних зобов'язань [9, с. 309].

Так, в Сполученому Королівстві в 1956 році з метою, зокрема, надання чинності Міжнародній конвенції, що стосується арешту морських суден, 1952 року, був прийнятий відповідний закон. Щодо таких питань в Сполученому Королівстві існує презумпція, що законодавчий орган в проце-

сі надання законної сили конвенції має переважно виконати міжнародні зобов'язання країни. Таким чином, з цього випливає, що якщо яке-небудь положення закону 1956 р., який призначений для надання конвенції чинності, має більше, ніж одне значення, суд може звернутися до положень конвенції для прийняття рішення щодо того, яке значення спірного положення є більш прийнятним [9, с. 310].

Дуже важливим під час застосування є питання тлумачення міжнародних морських конвенцій, які містять законодавчі норми і, отже, мають прямий правовий вплив на національні правові системи договірних сторін. В першу чергу, це питання щодо того, як суди кожної з договірних сторін інтерпретують права та обов'язки, що випливають з такої конвенції, оскільки таке тлумачення не є обов'язковим для інших договірних сторін. В багатьох національних правових системах суди мають виняткову юрисдикцію тлумачити міжнародні конвенції. Інтерпретація, яку можуть дати конвенції органи влади, не є обов'язковою для судів.

Представляє інтерес питання про тлумачення міжнародних конвенцій, особливо тих, які містять законодавчі норми, англійськими судами через особливу системи імплементації міжнародної конвенції в англійську правову систему. Суди Великої Британії застосовують у зв'язку зі справою не оригінальний текст міжнародної конвенції, а текст, що міститься в національному законодавстві, за допомогою якого вона була включена в англійську правову систему. Вони не беруть до уваги оригінальний зміст конвенції, хоча вона і може бути додатком до імплементуючого законодавчого акта [9, с. 312].

Японські та німецькі суди, навпаки, зазвичай намагаються трактувати конвенцію якомога ближче до того, який зміст їй було надано при прийнятті. Для цього суди цих країн приймають до уваги походження положень конвенції та її основні цілі та принципи, зважаючи на офіційну мову конвенції та її загальний зміст [13].

Висновки. З огляду на все вищевикладене, вбачається, що питання імплементації норм міжнародних конвенцій у внутрішні законодавства окремих країн містить певні складнощі, пов'язані, перш за все, з різноманіттям існуючих правових систем, великою кількістю внутрішніх законодавчих актів, а також відсутністю єдиного підходу держав до порядку включення міжнародних норм в національне законодавство. Крім того, що держави для надання положенням міжнародної конвенції законної сили для внутрішніх суб'єктів права використовують неоднакові інструменти, вони досить часто дотримуються й різних поглядів на порядок інтерпретації конвенції, що, безумовно, спричиняє труднощі, пов'язані з неоднаковим тлумаченням державами уніфікованих міжнародних правил.

Список літератури

1. Маковский А. Л. Унификация морского права и понятие международного частного морского права [Текст] / А. Л. Маковский // Советский ежегодник международного права. 1979. — М. : Наука, 1980. — С. 220–233.

2. Богуславский М. М. Международное частное право: современные проблемы [Текст] / М. М. Богуславский. — М. : ТЕИС, 1994. — 507 с.
3. Иванов Г. Г., Маковский А. Л. Международное частное морское право [Текст] / Г. Г. Иванов, А. Л. Маковский. — Л. : Судостроение, 1984. — 280 с.
4. Лебедев С. Н. О природе международного частного права [Текст] / С. Н. Лебедев // Советский ежегодник международного права. 1979. — М. : Наука, 1980. — С. 61–80.
5. Лунц Л. А. Курс международного частного права: Общая часть. [Текст] / Л. А. Лунц. — М., 1973. — 381 с.
6. Yiannopoulos A. N. Conflicts Problems in International Bills of Lading: Validity of «Negligence» Clauses [Текст] / A. N. Yiannopoulos // 18 La. L. Rev. — 1958. — Pp. 609–627.
7. Yiannopoulos A. N. The Unification of Private Maritime Law by International Conventions [Текст] / A. N. Yiannopoulos // 30 Law and Contemporary Problems. — 1965. Spring. — P. 370–399.
8. Mukherjee P. Maritime law and admiralty jurisdiction: Historical Evolution and Emerging Trends [Текст] / Proshanto Mukherjee // The Admiral VI. Ghana Shippers' Council. — 2012. — 42 p.
9. Antapassis A., Berlingieri F. Implementation of Maritime Conventions [Електронний ресурс] / A. Antapassis, F. Berlingieri. Implementation of Maritime Conventions // CMI Yearbook 2007–2008. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: [http://www.comitemaritime.org/Uploads/Yearbooks/Yearbook %202007–2008.pdf](http://www.comitemaritime.org/Uploads/Yearbooks/Yearbook %202007-2008.pdf). — Назва з екрана.
10. Міжнародна конвенція з уніфікації деяких правил щодо накладення арешту на морські судна від 10.05.1952 р. [Електронний ресурс] : Міжнародна конвенція з уніфікації деяких правил щодо накладення арешту на морські судна від 10.05.1952 р. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_g89. — Назва з екрана.
11. Про приєднання України до Міжнародної конвенції з уніфікації деяких правил щодо накладення арешту на морські судна : Закон України від 07.09.2011 р. № 3702–VI [Електронний ресурс]. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3702–17](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3702-17). — Назва з екрана.
12. The United States Constitution [Електронний ресурс] : The United States Law. — Електрон. дан. (1 файл). — Режим доступу: <http://www.usconstitution.net/const.html>. — Назва з екрана.
13. Synopsis of Replies to Questionnaire of 31st December 1987 [Електронний ресурс]. — Електрон. дан. (1 файл) — Режим доступу: [http://www.comitemaritime.org/Uploads/Synopsis %20of %20replies %20to %20Questionnaire %20of %2031–12–1987.pdf](http://www.comitemaritime.org/Uploads/Synopsis %20of %20replies %20to %20Questionnaire %20of %2031-12-1987.pdf). — Назва з екрана.

И. Е. Погора

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра гражданско-правовых дисциплин
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

**ОСОБЕННОСТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ НОРМ МЕЖДУНАРОДНЫХ
«МОРСКИХ» КОНВЕНЦИЙ ВО ВНУТРЕННЕЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО**

Резюме

В статье рассмотрены некоторые особенности имплементации норм международных конвенций, в частности, в сфере морского права, в национальные законодательства государств-участников, а также проанализированы проблемные вопросы, которые возникают при такой имплементации. Отмечается, что разрешение вопросов имплементации невозможно без изучения вопроса верховенства норм международного права над нормами внутригосударственного права. Включение норм конвенции в национальное право отдельного государства может происходить двумя методами: монистическим и дуалистическим. Таким образом, процесс имплементации правил международной конвенции во внутреннее законодательство страны-участницы основывается на теории, которой придерживаются в конкретной стране. Важным также является вопрос интерпретации (толкования) норм международных конвенций различными государствами, поскольку неодинаковое толкование приводит к тому, что нормы конвенции могут применяться «неправильно», то есть без учета того смысла, которым наделяли ее создатели. На основании всего вышеизложенного автор делает вывод о том, что разнообразие существующих правовых систем, неодинаковость подходов государств к порядку имплементации норм международных конвенций во внутреннее законодательство приводят к ряду трудностей, которые неизбежно возникают в процессе придания международным конвенциям законной силы на территории договорных государств.

Ключевые слова: имплементация международных конвенций, международно-договорная унификация, монистический и дуалистический методы имплементации, интерпретация (толкование) международных конвенций.

I. E. Pokora

Odessa I. I. Mechnikov National University,
The Department of Civil Law Disciplines
Frantsuzskiy boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

**FEATURES OF IMPLEMENTATION OF INTERNATIONAL
«MARITIME» CONVENTIONS INTO DOMESTIC LAW**

Summary

The article considers some features of implementation of international conventions, in particular, in the field of maritime law into national legislations of the states parties, as well as analyzes the problematic issues that arise in the process of such an implementation. It is noted that the resolution of issues of implementation is impossible without studying the issue of prevailing of international law over domestic law. There are two methods of enabling of provisions of a convention into national law: monistic and dualistic. Thus, the process of implementation of an international convention rules into domestic law of the state party is based upon the national legal theory of a particular country. The issue of interpretation of international conventions rules in different states is also important, due to the fact that different interpretations may lead to the use of conventions in a «wrong» way, without taking regard to their genuine meaning. Based on the foregoing, the author concludes that the diversity of existing legal systems, different approaches to the order of implementation of international conventions into domestic law lead to a number of difficulties, which inevitably arise in the process of giving legal effect to international conventions.

Key words: implementation of international conventions, international treaty unification, monistic and dualistic methods of implementation, interpretation of international conventions.